

Deontologische code voor raadsleden

Deel 1: Kernbegrippen

Als raadslid streef je de kwaliteit van het openbaar bestuur na. De belangen van gemeente, OCMW en de burgers zijn het belangrijkste. Je gedraagt je eerlijk en betrouwbaar.

Volgende kernbegrippen plaatsen eerlijkheid en betrouwbaarheid in een bredere context:

- Dienstbaarheid: Je handelt altijd met de belangen van gemeente, OCMW, de organisaties en burgers voor ogen.
- Functionaliteit: Je handelt in het verlengde van de functie die je in het bestuur hebt.
- Onafhankelijkheid: Je werkt transparant zodat optimale verantwoording mogelijk is. Controlerende organen krijgen zo een volledig inzicht in je handelen en je motivaties.
- Betrouwbaarheid: Men moet op jou kunnen rekenen. Je houdt je aan afspraken. Kennis en informatie waarover je door je functie beschikt, wend je aan voor het doel waarvoor die zijn gegeven.
- Zorgvuldigheid: Je behandelt alle organisaties en burgers op gelijke wijze en met respect. Je weegt de belangen van alle partijen op correcte wijze af.

Deze kernbegrippen vormen de basis voor volgende gedragsafspraken. Je gedrag kan aan deze kernbegrippen getoetst worden. Je houdt je aan deze gedragscode en de geldende regelgeving bij de uitoefening van alle mandaten in opdracht van de gemeenteraad en/of raad voor maatschappelijk welzijn.

Deel 2: Gedragscode bestuurlijke integriteit

1. Algemene bepalingen

Deze gedragscode geldt voor alle raadsleden.
De code is openbaar en door derden te raadplegen.

2. Belangenverstrengeling en aanbesteding

Je moet de verbodsbepalingen uit artikel 27 van het decreet lokaal bestuur, strikt naleven.

Artikel 27. (01/01/2019 - ...)

§ 1. Het is voor een gemeenteraadslid verboden deel te nemen aan de bespreking en de stemming over:

1° aangelegenheden waarin hij een rechtstreeks belang heeft, hetzij persoonlijk, hetzij als vertegenwoordiger, of waarbij de echtgenoot, of bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Dat verbod strekt niet verder dan de bloed- en aanverwanten tot en met de tweede graad als het gaat om de voordracht van kandidaten, benoemingen, ontslagen, afzettingen en schorsingen. Voor de toepassing van deze bepaling worden personen die een verklaring van wettelijke samenwoning als vermeld in artikel 1475 van het Burgerlijk Wetboek hebben afgelegd, met echtgenoten gelijkgesteld;

2° de vaststelling of goedkeuring van het meerjarenplan, het budget en de jaarrekening van een instantie waaraan hij rekenschap verschuldigd is of van een instantie tot het uitvoerend orgaan waarvan hij behoort.

Het eerste lid is niet van toepassing op het gemeenteraadslid dat zich in de omstandigheden, vermeld in het eerste lid, bevindt louter op grond van het feit dat hij als vertegenwoordiger van de gemeente is aangewezen in andere rechtspersonen.

§ 2. Het is voor een gemeenteraadslid verboden:

1° rechtstreeks of onrechtstreeks als advocaat of notaris tegen betaling te werken in geschillen ten behoeve van de gemeente. Dat verbod geldt ook voor de personen die in het kader van een associatie, groepering, samenwerking of op hetzelfde kantooradres met het gemeenteraadslid werken;

2° rechtstreeks of onrechtstreeks als advocaat of notaris ten behoeve van de tegenpartij van de gemeente of ten behoeve van een personeelslid van de gemeente te werken bij geschillen die betrekking hebben op beslissingen over de tewerkstelling binnen de gemeente. Dat verbod geldt ook voor de personen die in het kader van een associatie, groepering, samenwerking of op hetzelfde kantooradres met het gemeenteraadslid werken;

3° rechtstreeks of onrechtstreeks een overeenkomst te sluiten, behalve in geval van een schenking aan de gemeente of een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap, of deel te nemen aan een opdracht voor aanneming van werken, leveringen of diensten, verkoop of aankoop ten behoeve van de gemeente of een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap, behalve als het gemeenteraadslid een beroep doet op een dienstverlening van de gemeente of van een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap en ten gevolge daarvan een overeenkomst aangaat;

4° op te treden als afgevaardigde of deskundige van een vakorganisatie in het bijzonder onderhandelingscomité of het hoog overlegcomité van de gemeente.

§ 3. Dit artikel is van toepassing op de vertrouwenspersoon, vermeld in artikel 16 en 155.

§ 4. Als een gemeenteraadslid zich in de situatie, vermeld in paragraaf 1, bevindt, moet dat punt op de vergadering behandeld worden, en kan de vergadering niet gesloten worden voor het punt in kwestie is behandeld of voor beslist is om het punt uit te stellen.

Je voorkomt oneerlijke concurrentie wanneer je samenwerkt met private ondernemingen.

Je neemt niet deel aan besluitvorming wanneer de betrokken partijen, vrienden, familie of bekenden zijn.

Je streeft objectieve procedures na en voorkomt beïnvloeding.

Je ziet toe op het correcte verloop van alle procedures bij de gemeente en het OCMW.

3. Tussenkomen

Je vermijdt elke schijn van partijdigheid.

Je komt niet tussen in individuele dossiers (bij het bestuur, het gerecht of de politie). Zo wek je niet de indruk dat een goede afloop door jouw tussenkomst komt.

Bij een sollicitatieprocedure of promotie, mag je niet tussenkomen. Je verwijst geïnteresseerde personen naar de juiste diensten.

4. Informatie

Je mag informatie van burgers krijgen en deze aan het gemeentebestuur doorgeven. Daarnaast mag je ook openbare informatie van en over de gemeente aan burgers doorgeven. Je kan burgers doorverwijzen naar de juiste diensten bij het gemeentebestuur. Je kan ook klachten van burgers ontvangen en doorgeven aan de betrokken diensten.

Je gaat zorgvuldig en correct om met dossierinformatie. Je verspreidt geen geheime of vertrouwelijke informatie ook niet nadat je mandaat is beëindigd. Vertrouwelijke informatie mag je pas verspreiden nadat het gemeentebestuur het officieel heeft gemaakt.

Je gebruikt dossierinformatie niet ten voordele van jezelf of je persoonlijke relaties.

Je doet in de (sociale) media geen beledigende uitspraken over of aanvallen op collega raadsleden of personeelsleden van gemeente of OCMW. Scheldwoorden, beledigingen of persoonlijke aantijgingen uit je niet in de (sociale) media.

5. Aannemen van geschenken

Je beschikt normaal over een goed netwerk dat je ondersteunt bij de uitoefening van je mandaat. Contacten met burgers, bedrijven, verenigingen en instellingen zijn van groot belang voor het gemeente en OCMW bestuur. Je bent geheel vrij om je in je netwerken te bewegen en deel te nemen aan alle sociale activiteiten naar keuze.

Het aannemen van geschenken of uitnodigingen voor bijzondere gebeurtenissen, wekt de schijn van partijdigheid. Je doet er alles aan om deze schijn van partijdigheid weg te nemen of te voorkomen. Je aanvaardt enkel geschenken in het openbaar. Verder mogen ze niet te veel materiële waarde hebben en mogen ze niet verplichten tot een gunst of wederdienst.

Als je namens het gemeente en OCMW-bestuur handelt (in elke bestuurlijke functie) kan je geschenken geven of derden voor activiteiten uitnodigen. Hierbij mag je niet de indruk van partijdigheid of belangenvermenging wekken.

6. Bestuurlijke uitgaven

Uitgaven worden enkel terugbetaald als:

- met de uitgave het belang van de gemeente of het OCMW wordt gediend.
- de uitgave voortkomt uit de functie.

7. Onkreukbaarheid

Je bent betrouwbaar en laat je niet omkopen. Je streeft geen persoonlijke winst na. Je vraagt geen tegenprestatie voor je dienstverlening.

Je voorkomt fraude en corruptie. Je bent alert als de mogelijkheid voor fraude en corruptie ontstaat. Als je fraude en corruptie vermoedt of vaststelt, geef je dit door aan de algemeen directeur en de financieel directeur.

Je behandelt elke burger of ambtenaar gelijk. Je maakt geen onderscheid in leeftijd, geslacht, afkomst, taal, cultuur, seksuele geaardheid, opleiding, burgerlijke staat, inkomen of politieke overtuiging.

Ongewenst seksueel gedrag is verboden.

8. Gebruik van voorzieningen die eigendom zijn van gemeente en/of OCMW

Eigendommen of voorzieningen van gemeente en/of OCMW zijn niet voor eigen gebruik.

Middelen, materialen en faciliteiten die je van het gemeente of OCMW bestuur mag gebruiken, gebruik je alleen voor het uitoefenen van je mandaat. Je gaat hier zuinig mee om.

9. Nevenfuncties

Je vervult geen andere functies die in strijd zijn of kunnen zijn met het belang van de gemeente of het OCMW.

Deel 3: Naleving en handhaving – Deontologische commissie

1. Samenstelling

De gemeenteraad /raad voor maatschappelijk welzijn richt een deontologische commissie op. Het aantal leden van de deontologische commissie bedraagt 1 per fractie en evenveel als het aantal fracties in de gemeenteraad, aangevuld met de voorzitter van de gemeenteraad / de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn die toegevoegd wordt als voorzitter van de deontologische

commissie. Onafhankelijke raadsleden vormen geen fractie en zijn niet vertegenwoordigd in de deontologische commissie.

Elke fractie wijst het mandaat in de commissie toe met een voordracht. Bij deze voordracht kan ook maximaal één plaatsvervanger aangeduid worden die het commissielid vervangt bij afwezigheid of wanneer die betrokken partij is. Een fractie kan tijdens de bestuursperiode steeds beslissen een ander lid aan te duiden en/of een plaatsvervanger te vervangen of toe te voegen. Commissieleden en hun vervangers zijn bij voorkeur leden van de fractie. Indien niet-leden van de fractie zouden aangeduid worden, dan worden deze uitgenodigd om eveneens de deontologische code te onderschrijven.

Gaat het om een mogelijke schending van de code door de voorzitter van de commissie, dan wordt tijdens de hele procedure daarover de voorzitter vervangen conform art. 7, §5, derde lid van het decreet over het lokaal bestuur.

Gaat het om een mogelijke schending van de code door een lid van de commissie, dan wordt tijdens de hele procedure daarover het lid vervangen door zijn/haar plaatsvervanger.

2. Vergaderingen van de DC

De voorzitter van de deontologische commissie is verantwoordelijk voor de oproeping en stelt de agenda op.

De commissie vergadert minstens één keer per jaar en wordt in ieder geval bijeengeroepen wanneer dat nodig is conform art. 8 van deze code. De voorzitter is daarenboven gehouden de commissie bijeen te roepen op aanvraag van minstens een derde van haar leden.

De oproeping vermeldt in elk geval de plaats, de dag, het tijdstip en de agenda van de vergadering en wordt tenminste 8 dagen voor de vergadering aan de leden bezorgd. In geval van hoogdringendheid, te beoordelen door de voorzitter, wordt de bijeenroeping tenminste 3 dagen voor de vergadering bezorgd. De agendapunten moeten voldoende duidelijk omschreven zijn. Voor elk agendapunt wordt het dossier dat erop betrekking heeft, ter beschikking gesteld van de leden van de commissie vanaf de verzending van de agenda.

De bezorging van de oproeping, de agenda en de dossiers gebeurt op dezelfde wijze als dat gebeurt in de raad, met als verschil dat enkel de leden van de deontologische commissie deze oproep, agenda en dossiers ontvangen.

De vergaderingen van de deontologische commissie zijn niet openbaar.

De leden van de commissie werken volgens volgende principes:

- De handhaving is onpartijdig.
- Men is terughoudend met publiciteit.
- Men gaat zorgvuldig om met de vermeende schender.

3. Bevoegdheden

De commissie is bevoegd voor:

- Het formuleren van een gemotiveerd advies aan de raad over het vermoeden van een schending van deze code door personen die door deze code gevat worden zoals voorzien in de procedure van art. 7 tot 9 van deze code.
- Het geven van adviezen en aanbevelingen aan de raad over de inhoud van deze code met het oog op het bijsturen ervan. Dat kan op eigen initiatief van de commissie of minstens één keer per bestuursperiode op vraag van de raad conform art. 10 van deze code.

4. Toezicht op de naleving van de deontologische code

De gemeenteraad/De raad voor maatschappelijk welzijn ziet erop toe dat de fracties en de individuele mandatarissen volgens de deontologische code handelen.

Er zijn verschillende fasen te onderscheiden die spelen bij het toezien op de naleving van de deontologische code, namelijk:

- het voorkomen van mogelijke schendingen
- het signaleren van vermoedens van schendingen van de deontologische code
- het eventueel onderzoeken van vermoedens van schendingen van de deontologische code
- het eventueel zich uitspreken over schendingen van de deontologische code

5. Het voorkomen van mogelijke schendingen door zichzelf

Wanneer een mandataris twijfelt of een handeling die hij/zij wil verrichten een overtreding van de code zou kunnen zijn, wint hij/zij hierover advies in bij de algemeen directeur of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen.

6. Het voorkomen van mogelijke schendingen door anderen

Wanneer een mandataris twijfelt over een nog niet uitgevoerde handeling van een andere mandataris, dan waarschuwt hij/zij die persoon. De mandataris verwoordt de twijfels en verwijst de betrokkene zo nodig door naar de algemeen directeur of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen.

7. Het signaleren van vermoedens van schendingen

Wanneer een mandataris vermoedt dat een regel van de deontologische code is overtreden door een andere mandataris, dan kan hij/zij hiervan melding maken bij de algemeen directeur (of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen).

Indien na het gesprek met de algemeen directeur (of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen) het vermoeden van een schending blijft bestaan, meldt de mandataris dit aan de voorzitter van de gemeenteraad/de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en aan de algemeen directeur die samen een vooronderzoek doen. De algemeen directeur kan een personeelslid aanwijzen om dat in zijn/haar plaats te doen.

8. Het onderzoeken van vermoedens van schendingen

Wanneer de raadsvoorzitter en de algemeen directeur (of het daartoe aangewezen personeelslid) besluiten dat de melding onontvankelijk is dan betekent dit meteen het einde van de procedure die gestart werd naar aanleiding van dit vermoeden. De commissieleden worden hierover wel geïnformeerd, alsook de mandataris die de vermoedelijke schending gemeld heeft.

Is de melding ontvankelijk dan onderzoekt de commissie ten gronde en roep de voorzitter van de deontologische commissie de commissie bijeen binnen de twintig dagen na de melding. De periode van twintig dagen wordt geschorst van 11 juli tot en met 15 augustus.

De commissie onderzoekt de melding en geeft zowel de melder als de vermeende schender de kans zich te laten horen. Ook mogelijke getuigen kunnen gehoord worden. Niemand kan daartoe verplicht worden. De vermeende schender kan zich hierbij laten bijstaan door een persoon volgens eigen keuze.

Na het horen van betrokkenen bespreekt de commissie het vermoeden van schending en wordt een gemotiveerd advies overgemaakt aan de gemeenteraad /de raad voor maatschappelijk welzijn.

Indien de commissie niet tot een unaniem advies komt, worden de afwijkende meningen in het advies opgenomen, evenwel zonder vermelding van wie de afwijkende meningen afkomstig zijn.

9. Het zich uitspreken over schendingen

Enkel de gemeenteraad/de raad voor maatschappelijk welzijn kan zich uitspreken of een mandataris van de gemeente/het OCMW een schending heeft begaan. Dat kan op basis van het gemotiveerd advies van de deontologische commissie. Als de raad beslist om af te wijken van het advies dan moet de vermeende schender de kans krijgen om door de raad zelf gehoord te worden vooraleer de raad ten gronde besluit.

Wanneer de gemeenteraad/de raad voor maatschappelijk welzijn vaststelt dat deze code geschonden werd door een mandataris van de gemeente/het OCMW, dan kan de raad:

- zich uitdrukkelijk distantiëren van het gedrag van een raadslid.
- vragen dat het raadslid zich verontschuldigt.
- beslissen een melding te doen bij het parket of Audit Vlaanderen.
- bij een kennelijk wangedrag of grove nalatigheid van of door de burgemeester, een schepen of de raadsvoorzitter / de voorzitter of een lid van het vast bureau, de voorzitter of een lid van het bijzonder comité of de raadsvoorzitter een dossier overmaken aan de Vlaamse regering zodat die een tuchtonderzoek kan instellen.

10. Evaluatie van de deontologische code

Minimaal één keer per bestuursperiode evalueert de raad de deontologische code. De raad vraagt daarvoor eerst advies aan de deontologische commissie. Daarbij wordt o.a. bekeken of de code nog actueel is, nog goed werkt en of ze nageleefd wordt.

11. Presentiegeld

Overeenkomstig het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad wordt aan de leden van de deontologische commissie een presentievergoeding toegekend, met uitzondering van de burgemeester en de schepenen, op voorwaarde dat zij aanwezig zijn. Het bedrag van de vergoeding wordt als volgt vastgesteld:

1) voor de voorzitter: een presentiegeld gelijk aan de zitpenning van de gemeenteraad voor een gemeenteraadslid

2) voor de leden: een presentiegeld gelijk aan $\frac{1}{2}$ van de zitpenning voor de gemeenteraadsleden.

Er kan echter geen tweemaal presentiegeld worden verleend op eenzelfde dag.

Ter kennisname:

Naam:

Handtekening: